

ด่วนที่สุด

ที่ พณ 0409/ 2918

กระทรวงพาณิชย์

44/100 ถนนนนทบุรี 1

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

๑๒ มิถุนายน 2547

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับ “กระบวนการรับจำนำข้าว”

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือด่วนมาก ที่ นร 0504/7545 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือด่วนที่สุด ที่ กษ 1305/5282 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2547 เห็นชอบการกำหนดระยะเวลาในการจัดทำความเห็นผลการพิจารณาและผลการดำเนินการในเรื่องที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี และขอให้กระทรวงพาณิชย์จัดทำความเห็นผลการพิจารณาและผลการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบภายในวันที่ 21 มิถุนายน 2547 เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป นั้น

กระทรวงพาณิชย์ ขอเรียนความเห็นร่วมกันของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ และความเห็นในส่วน of กระทรวงพาณิชย์ ดังนี้:-

1. ความเห็นของกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงพาณิชย์ได้ประสานเร่งรัดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงการคลังพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง ขณะนี้ได้รับการเสนอความเห็นจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดังสิ่งที่ส่งมาด้วย) เพียงหน่วยงานเดียว จึงประมวลความเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์แล้ว ดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหากระบวนการรับจำนำข้าวในระยะสั้น

1.1.1 ด้านการจัดการ

(1) เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ ที่รัฐต้องสร้างหลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ของทางราชการรวมทั้งระเบียบและเงื่อนไขต่างๆ ให้รัดกุม และมีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกร สำหรับการรับจำนำข้าว

กระทรวงพาณิชย์ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ กนข. ได้กำหนดหลักเกณฑ์การรับจำนำ การกำกับดูแล และตรวจสอบเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ในขณะที่กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ รวมทั้งการอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการออกไปรับรอง เกษตรกรเพื่อใช้ในการจำนำข้าว ทั้งนี้กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประสาน การปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด

(2) สำหรับข้อเสนอให้ขยายระยะเวลาไถ่ถอนออกไปเป็น 10 เดือนนั้น เห็นว่าการกำหนดระยะเวลาไถ่ถอนการรับจำนำข้าวของเกษตรกรที่กำหนดไว้ 3 เดือน เป็นระยะเวลา ที่เหมาะสมแล้ว เพราะข้าวเป็นพืชอายุสั้น สามารถปลูกได้ประมาณ 3 ครั้งต่อปี หากขยายระยะเวลา เป็น 10 เดือน แล้ว จะทำให้รัฐไม่สามารถวางแผนการผลิตได้

1.1.2 ด้านการมีส่วนร่วมของเกษตรกร

เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ ที่เสนอให้องค์กรเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตรมีส่วนร่วมในการดำเนินการรับจำนำข้าวทุกระดับตั้งแต่การตรวจสอบคุณภาพ ความชื้น การตลาด การแปรรูป และการรับจำนำ เนื่องจากสหกรณ์การเกษตรบางแห่งมีความพร้อม ในเรื่องอุปกรณ์ ทั้งนี้ ในการรับจำนำข้าว กนข. จะให้ความสำคัญกับสหกรณ์การเกษตรในการ เข้าร่วมโครงการฯ เป็นลำดับแรก

1.2 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหากระบวนการรับจำนำข้าวในระยะยาว

1.2.1 เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ ที่ให้รัฐส่งเสริมความรู้ เทคโนโลยี เทคนิคและการจัดการ เพื่อช่วยในการผลิต การแปรรูปและการตลาด ซึ่งขณะนี้กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ที่เป็นหน่วยงานดูแลส่งเสริมในด้านการผลิต ได้กำหนดให้มีการพัฒนาการผลิตข้าวและ มีการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีและการจัดการที่ดีเป็นยุทธศาสตร์ของกระทรวงฯ อยู่แล้ว

1.2.2 สำหรับข้อเสนอให้มีการกำหนดให้เกษตรกรเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างน้อย กึ่งหนึ่งในคณะกรรมการนโยบายข้าว (กนข.) นั้น เห็นว่าไม่เหมาะสม เนื่องจาก กนข. มีหน้าที่ พิจารณากำหนดนโยบายข้าวทุกด้านทั้งระยะสั้นและระยะยาว จึงจำเป็นต้องมีองค์ประกอบครอบคลุม ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนเกษตรกร และควรมีสัดส่วนขององค์ประกอบที่สมดุลกัน ทั้งนี้ ในวันที่ 24 ธันวาคม 2546 กนข. ได้มีมติ เห็นชอบให้แต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมจำนวน 5 ท่าน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้แทนจากองค์กรเกษตรกร จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ข้อคิดเห็นในการกำหนดนโยบายและมาตรการข้าวเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่เกษตรกรแล้ว

2. ความเห็นของกระทรวงพาณิชย์

ในส่วนของการขอความเห็นและเสนอแนะในประเด็นอื่นๆ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไม่ได้ให้ความเห็นไว้ นั้น กระทรวงพาณิชย์ มีความเห็นสอดคล้องกับสภาที่ปรึกษาฯ ได้แก่ ในประเด็นข้อเสนอแนะระยะสั้น คือ การแก้ปัญหาอุปสรรคของข้าราชการ พ่อค้า และนายทุน เพื่อป้องกันการทุจริตในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนให้องค์กรเกษตรกร หรือสหกรณ์มีตลาดข้าวไซโล (ยุ้งฉาง) และโรงสีประจำตำบลอย่างทั่วถึง และประเด็นข้อเสนอแนะระยะยาว คือ การพัฒนาองค์กร หรือสหกรณ์การเกษตรให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเร่งขยายตลาดข้าวทั้งภายในและต่างประเทศ

สำหรับข้อเสนอให้รัฐต้องสนับสนุนงบประมาณในการจำหน่าย โดยผ่านองค์กรเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรโดยตรง เพื่อให้เป็นศูนย์รับจำหน่ายของชุมชนนั้น กระทรวงพาณิชย์ เห็นว่าวิธีการรับจำหน่ายข้าวของรัฐบาลในปัจจุบันมีความเหมาะสมและสามารถให้บริการเกษตรกรอย่างทั่วถึง เป็นบรรทัดฐานเดียวกันอยู่แล้ว และการดำเนินการมาตรการรับจำหน่ายข้าวของรัฐบาลในปัจจุบันถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ในพื้นที่โดยทั่วไป อยู่ในระดับสูงกว่าราคารับจำหน่าย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัฒนา เมืองสุข)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าภายใน

โทร./โทรสาร 0-2547-5502

๑๖ พฤษภาคม 2547

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (กระบวนการรับจำนำข้าว)

เรียน ปลัดกระทรวงพาณิชย์

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0504/587 ลงวันที่ 15 มกราคม 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลังและกระทรวงพาณิชย์พิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกี่ยวกับกระบวนการรับจำนำข้าว เพื่อขอทราบความเห็นผลการพิจารณาและผลการดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีข้อคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะของสภาฯ ดังนี้
ระยะสั้น

1. ด้านการจัดการ

1.1 ข้อเสนอแนะของสภาฯ : สร้างหลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ รวมถึงระเบียบและเงื่อนไขต่างๆ ให้รัดกุมและมีความสอดคล้อง ในเรื่องนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นด้วย เนื่องจากขณะนี้รัฐได้มีการสร้างหลักเกณฑ์ระเบียบการปฏิบัติหน้าที่ของทางราชการ รวมทั้งระเบียบและเงื่อนไขต่างๆ ในการออกไปรับรองเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการรับจำนำข้าวโดยกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งการกำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ถือปฏิบัติ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการออกไปรับรองให้กับเกษตรกร การติดตามตรวจสอบความถูกต้องในการออกไปรับรองและการตรวจสอบข้อมูลหลังการออกไปรับรอง โดยความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ให้การรับรองและ 5.ก.ส. ตลอดจนมีคณะกรรมการแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากราคาผลผลิตการเกษตรระดับจังหวัดในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการออกไปรับรองด้วย

1.2 ข้อเสนอแนะของสภาฯ : กำหนดระยะเวลารับจำนำและไถ่ถอนออกไปอย่างน้อย 10 เดือน หรือเปิดให้มีการรับจำนำและการไถ่ถอนอย่างเสรีไม่มีกำหนดระยะเวลา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้รัฐไม่สามารถวางแผนการผลิตได้ เนื่องจากข้าว

เป็นพืชอายุสั้นและสามารถปลูกได้ถึง 3 ครั้งต่อปี ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดทั้งปี ดังนั้นการกำหนดระยะเวลารับจำนำและไถ่ถอนภายใน 3 เดือน นับถัดจากเดือนที่รับจำนำ จึงน่าจะเหมาะสมแล้ว

2. ด้านการมีส่วนร่วมของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะของสภาฯ : ให้องค์กรเกษตรกรหรือสหกรณ์มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบเรื่องการตรวจสอบคุณภาพ ความชื้น การตลาด การแปรรูป และการรับจำนำ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นด้วย เนื่องจากสหกรณ์มีอุปกรณ์การตลาดข้าว เช่น โรงสี ฉาง เครื่องซัง ลานตาก เครื่องตรวจสอบคุณภาพข้าว อยู่เป็นจำนวนมากและทุกสหกรณ์ได้เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเป็นประจำอยู่แล้ว

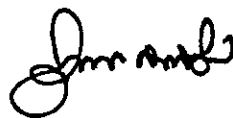
ระยะยาว

1. ข้อเสนอแนะของสภาฯ : ส่งเสริมให้ความรู้ เทคโนโลยี เทคนิคและการจัดการ เพื่อช่วยในการผลิตการแปรรูปและการตลาด ขณะนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาการผลิตข้าว และมีการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีและการจัดการที่ดีและเหมาะสมให้แก่เกษตรกรแล้ว

2. ข้อเสนอแนะของสภาฯ : ให้เกษตรกรเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างน้อยก็หนึ่งในคณะกรรมการนโยบายข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไม่เห็นด้วย เนื่องจากคณะกรรมการนโยบายข้าวมีหน้าที่พิจารณากำหนดนโยบายข้าวในทุกด้านทั้งระยะสั้นและระยะยาว การอนุมัติแผนงาน มาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจำนำ การแทรกแซงตลาด การระบายส่งออก รวมถึงกำหนดนโยบายและราคาในการแทรกแซงตลาดและการระบายข้าว ดังนั้นคณะกรรมการนโยบายข้าวควรประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ผู้แทนจากภาคเอกชน โรงสี ผู้ส่งออก นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนเกษตรกร แต่ทั้งนี้ควรมีผู้แทนในสัดส่วนที่สมดุลกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

โทร.02-5797554 โทรสาร.02-5790910